

Non-governmental Organization
International Center of Scientific Research

**PROCEEDINGS OF THE
X INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND THEORETICAL CONFERENCE**

THEORETICAL AND PRACTICAL
SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS:
RESEARCH AND RESULTS OF
THEIR IMPLEMENTATION

13.02.2026

LIVERPOOL
ENGLAND, UNITED KINGDOM

SCIENTIA
COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

ОНТОЛОГІЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ СТАТУСУ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ХОРЕОГРАФІЇ: ВІД АКОМПАНеМЕНТУ ДО СПІВАВТОРСТВА Бандура Х.П., Очич О.В.	381
КОНЦЕРТМЕЙСТЕР-ПІАНІСТ У СТРУКТУРІ СУЧАСНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ: ПРОФЕСІЙНІ, ПЕДАГОГІЧНІ ТА КОМУНІКАТИВНІ ВИМІРИ Демидова В.Г.	383
МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ В РОБОТІ БАЛЬНОГО ТАНЦЮВАЛЬНОГО КОЛЕКТИВУ Дишлова Я.В.	386
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ У ТРИАДІ «ХОРЕОГРАФ – КОНЦЕРТМЕЙСТЕР – УЧЕНЬ»: ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД Ліщинська М.І., Вишнякова-Кузьмінська А.-М.О.	389
КОЗАЦЬКІ ТАНЦІ ЯК ЗАСІБ САМОВИРАЖЕННЯ ВОЛЕЛЮБНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ВОЇНА Ордіна Л.Л.	391
ІЛЮСТРАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В СУЧАСНОМУ КНИЖКОВОМУ ВИДАННІ Силаєва А.В.	393
БІОМЕХАНІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ РУХІВ У НАРОДНИХ ТАНЦЯХ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ Стахурська М.В., Сандульський С.М.	396
НОВІТНІ ВЕКТОРИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: ДОСВІД ПРОВІДНИХ МЕТОДИСТІВ ХХІ СТОЛІТТЯ Цюряк І.О.	400
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОЛЕКТИВУ ДО КОНКУРСНО-ФЕСТИВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Чеботок В.Р.	405
МУЗИЧНИЙ СТИЛЬ ЯК КАТЕГОРІЯ ХУДОЖНЬОГО МИСЛЕННЯ ВИКОНАВЦЯ Черній В.В.	409

SECTION 26.

GEOGRAPHY AND GEOLOGY

ОСОБЛИВОСТІ ГЕОЛОГІЧНОЇ БУДОВИ СТАРОБОГОРОДЧАНСЬКОГО ГАЗОВОГО РОДОВИЩА ЗА ДАНИМИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ГДС Уграк Т.А., Гоптарьова Н.В., Уграк Л.В., Медвідь М.І.	412
--	-----

Ордіна Лариса Леонідівна канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри філософських та політичних наук
Білоцерківський національний аграрний університет, Україна

КОЗАЦЬКІ ТАНЦІ ЯК ЗАСІБ САМОВИРАЖЕННЯ ВОЛЕЛЮБНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ВОЇНА

Мистецтво є однією з форм творчості особистості, відображає дійсність і розкриває навколишнє життя в усіх його проявах. Належне місце в ньому посідає хореографія, яка спирається на наочність, демонстрацію, показ і спонукає молодь до якомога ширшого осягнення художніх надбань українського мистецтва. У дослідженні ми обґрунтуємо войовничий запал і волелюбний характер таких танців козаків-січовиків як: «козак», «гайдук» та «гопак» та визначимо їх характеристики.

Козацькі танці як мистецьке явище сформувалися у середовищі козаків – запорожців в XVI ст. й були співзвучні історичному часові, що переживав народ. Етнографічні джерела трактують походження назви танцю «козак» з появою перших козаків у Запорізькій Січі[1]. Танець «козак» був попередником «гопака» та як символ волі та вільного козацтва особливу популярність здобув під час визвольної війни 1648-1654 рр., поширився серед селянської та міщанської молоді, був популярним у братствах. Танець зображував військовий похід, в якому козаки демонстрували свій бойовий характер. Одним із варіантів «козака» дослідники вважають змагання двох або більше осіб з рухами «удавання нападу на супротивника» тому, іноді в руках з'являлася зброя, як-то шаблі, пістолі, рушниця чи списи. У танці можна було підготувати молодь до справжнього бою, який чекав на неї в поході. Закінчувався танець імпровізаційними рухами «відходу на чайках». Супроводжувався під акомпанемент бандури. Український фольклорист О. Дей писав, танець «тренував витримку молоді, гартував її гнучкість та розвивав запаси сили для праці і бою[2, 137]».

Козацький танець «гопак» дослідники вважають одним із давніх танців в Україні. Козаки танцювали його високо підстрибуючи під вигуки «гоп» - звідси і назва танцю. Танець характеризував бойові навички козаків: мужність, волелюбність, готовність захищати свою землю від ворога. Описати танець можна таким чином: у колі чоловіки змагаються у спритності й майстерності, використовуючи основні рухи танцю: стрибки, присідання, бігунець. Разом з «гопаком» з'явився національний одяг козака – червоні шаровари, вишита сорочка, чоботи, пояс. Згодом у танці почали брати участь

жінки, що придало «гопаку» шляхетності та витонченості. Сьогодні «гопак» не втратив героїчної забарвленості та є візитною карткою України[3].

Танець «гайдук» («присядки») танцювали виключно чоловіки. Від першої згадки про танець минуло понад чотири століття. Рухи «гайдука» схожі на рухи «гопака», відмінністю є лише характер виконання. Польський етнограф ХІХ ст. Казімеж Вуйціцький у своїй праці про русинів (українців) Підляшшя залишив опис руху та композиції танцю: «Парубок підносить ногу високо вгору, підстрибує і так обертається на чверть чи півкола в повітрі, присідає, піднесеться і тупне ногою[4,7]». Фольклористи-дослідники вважають, що «гайдук» часто танцювали зі зброєю, доводячи свою вправність та військову майстерність.

Історичні свідчення про козацькі танці є важливим джерелом пізнання українського народу та багатства його духовної культури. Козацькі танці були своєрідною системою виховання та загартовування козаків. Вони мали історично-ілюстративний характер. Завдяки емоційно-естетичній виразності звукових барв, сприяли виявленню позитивної та гармонійної реакції у житті, розвивали танцювальну лексику рухів, творчу фантазію та емоційну наснагу, виявляли змагальний характер українського воїна.

Список використаних джерел:

1. Лозко Г. Українське народознавство — Харків: Див, 2005. — 472 с.
2. Качкан В. Дей Олексій Іванович / В. Качкан // Українська журналістика в іменах: матеріали до енциклопед. слов. Львів, 2005. Вип. 12. С. 137-138.
3. Гопак // Українська музична енциклопедія / Гол. редкол. Г. Скрипник. — Київ: ІМФЕ НАНУ, 2006. - Т. 1. - С. 498-499.
4. Купленик В. Нариси до історії українського народного танцю. – К., 1999. – С.3-15.